

bredt sig allevegne, Kvinder og Børn ere ikke spæde. Huse og Haver eiheller. Alt skal være underdanigt. Naar vi sammenligne det Land, der saaledes er ødelagt af Erobringens vilde Horder med det Felt, der er beskrevet af vor politiske Historie, saa er det det samme, som det provisoriske Regimente med Krigsministeren i Spidsen har gjort. Vi, der ere gamle nok til at have levet med i Bevægelserne i Tyrerne, baade den nationale og Frihedsforberedelsesbevægelsen, vi vide meget godt, at hvad da Nationens første Mænd, som man sluttede sig om fra de forskjellige Sider i Landet, virkede for at faae gjennemført her til Lands, det var Bevillingsretten, det var at faae Magten til at bestemme, hvormeget der skulde udredes i Skatter, og hvortil det skulde anvendes, saet fra den absolute Konge og hans Mænd, hans Tjenere, over paa Folket selv gennem Rigsdagen. Maa jeg nu spørge Dem, naar De nu tage Stillingen, som den er i Diebliffet, hvor vi konstitutionelt leve som i et af Tienden erobret Land: Hvad er der blevet af den Del, af dette Omraade af vor politiske Historie og vore bedste Bestræbelser, Duffer og Uttraader? Hvormeget Arbeide, hvor mange gode Duffer og hvor mange Offre ere ikke blæne begravede under dette Regimente, vi have haft i den Tid! Gaa vi videre paa det Felt, som vor Grundlovs Ubenner have erobret og taget f. Ex. Afsnittet fra 48 og 49 og Forhandlingerne i den grundlovgivende Rigsdag og Alt, hvad der den Gang blev fastsat og afgjort ved Frederik den 7des Understriff om Bevillingsretten, da se De, at det er traadt ned som et erobret Land trædes ned af vilde Horder. De skulle ikke finde een Udtalelse der om Bevillingsretten, som holder Stik lige overfor, hvad Krigsministeren har gjort i de senere Aar indtil Dato paa de Felter, jeg her omtaler. Gaa videre til Forhandlingerne i 1855 om Indskrænkningerne i Omraadet for vor Grundlov ved en Fællesforsætning, gaa videre til 1863 og De ville erkjende overalt, at Folkets Bevillingsret var anerkjendt som absolut for det danske Folk. Alle disse Udtalelser, alle de Beslutninger, vi have fattet — og jeg gaar videre til 1864—66 — hvor ere de? De ere nedtraadte som et frugtbart Land er nedtraadt af Erobrerens vilde Horder. Kald tilbage i Deres Grundring, hvilken Alder De end have, de Følger De have næret, naar De i Sandhed holdt Fester for Friheden, hvis Aarner er Bevillingsretten, samt alle de Mænd gennem Tiderne fra Trediveerne til den Dag i Dag, som have været med til at bære vort politiske Liv, og som Nationen har flokkedes om i onde og gode Dage, hvor finder De uden-

for en snæver Kreds andre end dem, der erkjende Folkets absolute Bevillingsret? Helse dette Felt, det konstitutionelle historiske Felt med Forberedelsestiden er erobret; deres Følger ere lamslaaede. Arbeidet for vor Friheds Bevarelse og Befæstelse er traadt i Stykker, og der er Ingen, der i den Grad har mishandlet Folkfriheden ved sin Handlemaade, som denne Minister, vi her tale med. Der kan være mange forskjellige Meninger om, hvormeget eller hvor lidt eller hvordan, naar der spørges om et Lands Forsvarsvæsen. Dertil kan der være god Grund i mangfoldige Forhold ude i alle Spørgsmaalets Foraringer, baade naar der er Tale om Personellet, hvorledes det skal behandles og anvendes, hvorledes Tjenestetiden skal være, hvilke Offre af Tid og Penges der skulle bringes, hvorledes Fordelingen skal være mellem Land- og Sømagten, kort saet i det Uendelige. Alt dette forstaa vi meget godt. Forhandlingen derom vil kunne føres desuagtet, som mellem Brødre, mellem et Lands Sønner, der Alle tale ud af deres egen Forstaaelse af Fædrelandets Larm. Og naar saa deres Udtalelser og Bestræbelser ere slaaede ned af en lovlig Afstemning, saa høie vi os for, hvad det er Ket, og sag: Det er det danske Folk, som gennem sine Repræsentanter er sat til ved Grundlovens Brug at raade over sin Skjæbne, der har bestemt det, og vi høie os, og vi betale. Men nu ere vi horte fra denne Stilling, langt horte derfra. Vi staaovre paa et helt andet Felt. Vi staa der: Det gjør lige meget Alt, hvad De diskutere, Alt, hvad De beslutte; vi handle alligevel, som vi ville. Der er Kilden til Ulykken her til Lands. Det kan være ubehageligt nok, at dette er besluttet, og dette ikke er besluttet, det kan man tale om. Det kan ogsaa være, at Ministrene og navnlig Forsvarsministrene til sine Tider kunde have ønsket og med Rette have ønsket Noget anderledes. Men alt dette kan man drøfte og drøfte rolig og saglig, som man siger, hvis vi staa paa den Grund, som er givet Rigsdagen at staa paa, hvis vi ikke vare de Erobrede, hvem man befalede, hvis vi vare, hvad vi skulde være, Landets Tillidsmænd til at beslutte. De maa undskylde mine Herrer, men naar man saadan staar op og stadig forsøger at sige: vi tale ikke om Storpolitikk, heller ikke om den lille Politikk, vi tale kun om Tal, saa siger jeg til mig selv: hvad er det, der har kaldt mig herind? Det er Grundloven. Hvad er det, jeg er forpligtet paa? Det er Grundloven. Maa jeg nu spørge, siger jeg til mig selv, hvorledes er nu denne Basis holdt? Vi ere satte til ei blot at bevilge og beslutte, men ogsaa at kontrollere, og det, vi